

Likabehandlingsplan

**Sjösa skolas planer mot diskriminering
och kränkande behandling läsåret
2018/2019**

Elevens bästa skoldag – varje dag

SKOLA
FÖR HÅLLBAR
UTVECKLING

Inledning

Lika värde

Alla barn är lika mycket värda. Ingen annan är som du. Du och alla andra barn och unga ska respekteras. Det spelar ingen roll vad du har för familj, vilket land du kommer ifrån, vilket språk du talar, vad du tror på, om du är tjej eller kille, vem du blir kär i eller om du har något funktionshinder.

Vad säger lagen?

Det finns två olika lagar som ska skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Den ena är Skollagen kapitel 14 a, den andra är Diskrimineringslagen SFS2008:567.

Skolan ska se till att elever inte kränker eller trakasserar varandra. Om det händer måste skolan undersöka saken och snabbt sätta stopp för det. Om du känner dig orättvist eller illa behandlad ska du säga till så fort som möjligt. Prata med någon vuxen i skolan som du litar på. Om du inte själv vill prata med en lärare, kan du be en kompis. Det räcker med att någon vuxen på skolan får höra talas om att en elev blir illa behandlad, för att skolan ska vara tvungen att stoppa det.

Vision

Vår vision är att Bryngelstorpskolan är en plats fri från diskriminering och kränkande behandling där barn och vuxna ska känna sig trygga och lika mycket värda.

Vi tar kraftfullt avstånd mot alla former av kränkningar och trakasserier mellan barn och även mellan vuxna och barn och mellan vuxna.

Elevers bästa skoldag- varje dag

Mål¹

Skolan och fritidshemmet ska sträva efter att varje elev/barn

- utvecklar sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper och erfarenheter
- respekterar andra människors egenvärde
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt bidrar till att bistå andra människor
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och visar empati.(utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen.)

Alla som arbetar i skolan och på fritids ska

- medverka till att utveckla elevernas/barnens känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den egna gruppen.
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor
- aktivt motverka trakasserier och förtryck av grupper
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt

---

¹ Lgr11

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Alla elever har rätt att vistas i skolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Vad står begreppen för?

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, fotografier, övriga sociala medier)

Trakasserier

Uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Kränkande behandling

Är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

En befogad tillsägelse är inte en kränkning. Skolans personal måste ibland tillrättvisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen.

Befogade tillsägelse

Skolans personal måste ibland tillrättvisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. *En befogad tillrättvisning är inte en kränkning i lagens mening*, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har påtalat förekomsten eller anmält skolan för diskriminering och trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Sjösa skolas arbete för likabehandling

Främja

Alla vuxna och alla elever verkar aktivt för en god stämning och goda relationer. Det gör man t.ex. genom att hälsa när man möts, samarbeta i olika gruppkonstellationer och inte prata bakom ryggen på någon.

Vi jobbar kontinuerligt med kamratskap och hur vi är mot varandra, bland annat genom att

- öva social förmåga i alla klasser t.ex. i form av värderingsövningar, kontaktskapande övningar, avslappning, kompismassage, tjej- och killsnack.
- ta itu med konflikter och kränkande behandling omgående
- reagera och agera konsekvent och följa upp det som hänt, när någon varit utsatt för kränkande behandling. Föräldrar informeras.

Vi skapar vi-känsla genom att

- ha ett mycket bra faddersystem
- ha storsamlingar ett antal gånger per läsår
- ordna gemensamma aktivitetsdagar för hela skolan
- alla arbetar med samma värdegrundstrappa samma veckor

Förebygga och förhindra

Vi har tydliga regler som alla känner till och som följs upp. Alla vet vilka konsekvenser som finns, då vi följer en konsekvenstrappa², som tagits fram av elever och personal.

Det förebyggande arbetet utgår från hur den aktuella situationen ser ut och vilka insatser som krävs. Hur det ser ut och vilka risker som finns, tar vi reda på genom att varje år göra en trygghetsenkät i okt och feb. Däremellan gör vi snabbenkäter för att se hur klimat på skolan är.

Elevråd och Fritidsråd med deras representanter håller frågan levande tillsammans med pedagoger. Representanterna träffar även ledarlaget.

Personal finns ute bland eleverna på raster. Styrda rastaktiviteter finns varje rast, fritidspersonalen ansvarar för dessa. Ett schema finns för rastvärdar där det tydligt framgår vem som är ansvarig för vad under rasten. Rastvärdarna har särskilda västar, som gör att de syns.

Vuxna agerar konsekvent och förtroendeingivande. Markerar tydligt vad som inte är tillåtet.

Vi har ett trygghetsteam (THT), som arbetar med att minimera riskerna för trakasserier och kränkande behandling. Teamet medverkar när mentorslagets insatser inte räcker till.

- Teamet utreder och behandlar alla anmälningar som inkommer från elever och personal.
- Trygghetsteamet har regelbundna möten för förebyggande arbete och kallas in vid akuta händelser.
- Trygghetsteamet består av rektor, kurator, lärare och fritidspersonal.

---

² Bil 1

Vårt elevhälsoteam (EHT) består av flera personer med olika kompetenser för att så bra som möjligt kunna möta alla behov hos eleverna när det gäller kunskapsutveckling och social kompetens.

- Teamet har möte varje vecka.
- Varannan vecka finns det tider så att personal kan komma på konsultation till elevhälsan.
- Varje vecka finns det tid avsatt för möte om elev med vårdnadshavare.
- Elevhälsoteamet består av rektor, speciallärare, kurator, skolsköterska, lärare i svenska som andraspråk samt vid vissa inplanerade tillfällen en psykolog.

Det finns avsatt elevhälsotid i mentorslagen på skolan samt i fritidsgruppen. En person från elevhälsoteamet håller i mötet och pedagogerna tar upp elever som de har behov att lyfta i arbetslaget. Diskussioner sker för att medvetandegöra och för att få stöttning och råd.

Det finns avsatt tid regelbundet i mentorslaget och fritidsgruppen där pedagogerna tar upp barn/elever som väcker oro. Diskussioner sker med övriga pedagoger för att medvetandegöra och för att få stöttning och råd.

Skolsköterskan finns tillgänglig på skolan måndag – torsdag
Kurator finns tillgänglig på skolan hela tisdag och fredag samt varannan torsdag.

Utreda

Så snart som någon i verksamheterna fått reda på att ett barn eller en elev utsatts för trakasserier eller kränkande behandling startar utredning kring vad som hänt. Omfattning och metod anpassas till varje enskilt fall. Utredningen utgår från den utsattes egna upplevelse.

Om händelsen varit av mindre allvarlig karaktär och situationen därefter är uppklarad, kan det vara tillräckligt att genom några få frågor få händelsen klarlagd. I andra fall kan utredningen omfatta fler barn eller elever samt personal. En utredning kan även involvera barnets eller elevens vårdnadshavare.

Rapporterade kränkningar, åtgärder och uppföljning dokumenteras på särskild blankett³ som lämnas till rektor. Eller så rapporteras kränkningen digitalt. Eleverna rapporterar eventuella kränkningar på en särskild blankett som lämnas i brevlådan till Trygghetsteamet.

Personal rapporterar även de på en blankett som lämnas till trygghetsteamet, vid allvarlig händelse ansvarar personal själv för att utredning startar omgående. Om en vuxen kränker en elev rapporteras det direkt till rektor som gör utredningen.

Rektor rapporterar kränkningar till huvudman.

---

³ Bil 2

Kommunikation

Alla elever, vårdnadshavare och personal ska känna till planerna mot diskriminering och kränkande behandling. Vid läsårsstart lyfts planerna upp i klasserna och på föräldramöten.

Pedagogerna informerar om planerna, när vi tar emot nya elever och föräldrar. Trygghetsteamet ska vara väl känt av alla och alla ska veta hur man kan nå dem.

Kartläggning / nulägesanalys en gång om året

De här punkterna ger en bild av läget på skolan och utgör det analysmaterial som lägger grunden för årets likabehandlingsplan.

Trygghetsteamet, arbetar förebyggande mot kränkningar och dokumenterar

Utvecklingssamtal, där frågor om trygghet och trivsel tas upp

Klassråd och elevråd, där frågor om trygghet och trivsel finns som en punkt på dagordningen

Mentorssamtal, där trygghet och trivsel tas upp i mindre mentorsgrupp eller enskilt samtal

Planerade samtal med elevråd, elevhälsogrupp där trivsel och trygghet har en egen punkt.

Mentorslagsmöte, tid avsätts till samtal om den psykosociala miljön i klasserna och i fritidsgrupperna

Föräldramöten och skolråd, där info ges om likabehandlingsarbetet och där föräldrarna uppmanas att komma med förslag

Observationer, genomförda av lärare, som ger kunskap om både enskilda elever och det sociala samspelet i gruppen

Elevenkät, återkommer två gånger per läsår

Föräldraenkät, en gång per läsår

Statistik, över frånvaro som möjligtvis indikerar att någon är utsatt

Åtgärder läsåret 2018/2019

Vår strävan under året är

- att alla vuxna ska "tala samma språk" och agera utifrån en tydlig gemensam värdegrund.
- att bibehålla och fortsätta utveckla de metoder för värdegrundsarbetet som sedan två år tillbaka genomsyrar det vardagliga arbetet i skolan och på fritids.
- Hålla planen levande bland elever och personal.

Likabehandlingsplan 2018/2019: Känslor och fördomar

Mål

- 1) All personal ska vara välutbildad i frågor som rör likabehandling.
- 2) All personal ska känna till vilka kommunikationsverktyg eleverna använder.
- 3) Skolan ska ta tillvara alla medarbetares kompetens.

Bakgrund

- 1) Vi behöver ta till oss nya metoder och forskningsrön.
- 2) Kränkande behandling sker ofta på nätet eller via mobilen.
- 3) En del medarbetare har arbetat med och provat metoder för likabehandlingsarbetet mer än andra.

Målgrupp

Personalen

VAD Vilken åtgärd?	HUR Hur ska vi göra?	VEM Vem ansvarar?	NÄR När ska det göras?	Värdegrunds-trappor	UTVÄRDERING Hur gick det?
Öka kunskapen om kränkningar på nätet.	Bjuda in föreläsare	Trygghetsteamet	Ht-18		
Få spridning av kompetens på skolan .	Ge varandra möjlighet att observera elevgrupper. Workshop med sociala medier som tema	Alla Förstelärarna/IKT pedagoger	läsåret Slutet 18, början 1		

Likabehandlingsplan 2018/2019 Kränkande behandling

Mål

1. Alla ska känna lust och glädje inför och under rasten.
2. Ingen ska utsättas för otrevligheter i omklädningsrummen på idrotten och i kapprummen.

Bakgrund

1. Många elever vandrar omkring andra gör tokigheter.
2. Tidigare insatser har gett goda resultat.

VAD Vilken åtgärd?	HUR Hur ska vi göra?	VEM Vem ansvarar?	NÄR När ska det göras?	Värdegrunds-trappor	UTVÄRDERING Hur gick det?
Få aktiva barn på rasterna. Att skapa en lugn och trevlig miljö i omklädningsrum, kapprum och på skolgården, under både skoltid och fritidstid	Organiserade rastaktiviteter. Reglerna ska vara tydliga för alla. Uppföljning av reglerna på klassråd vid behov. Det finns en vuxen som rastvärd vid konstgräs – och grusplanen. Vuxennärvaro i omklädningsrum. Finns i kapprummen tills de är tomma.	Tobias/Hanna Elevrådet och fritidsrådet diskuterar regler. Mentor Se rastvärdsschema Hanna/Tobias Undervisande pedagog	Alla dagar under läsåret September Löpande Alla raster enligt schema Regelbundet enligt schema Alla tillfällen eleverna vistas där	Jag använder alltid ett vårdat språk och är medveten om hur jag pratar med andra. Jag bryr mig om andra och hjälper dem när det behövs	

Likabehandlingsplan 2018/2019: Etnicitet

Mål

Skolan ska arbeta aktivt för integration och inkludering och betona att vi alla hör ihop.

Bakgrund

Skolan ligger i ett segregerat område med villabebyggelse och här bor till största delen svenskfödda familjer. Behovet finns att öka förståelsen för det mångkulturella och att det är viktigt att skolan aktivt jobbar för att skapa förståelse för olikheter. Skolrådet har i diskussioner även påtalat detta.

VAD Vilken åtgärd?	HUR Hur ska vi göra?	VEM Vem ansvarar?	NÄR När ska det göras?	UTVÄRDERING Hur gick det?
Få barn och elever medvetna om det mångkulturella samhället.	Skola och fritids arbetar med barn i världen och världens musik.	Moa(Marija) och mentorer	Oktober	
Delta i World children´s price.	Läsa om kandidaterna i klasserna, rösta	Pedagoger i 5:an	Under läsåret	
Få ännu fler delaktiga rastverksamhet.	Styrda aktiviteter vid flera raster per vecka.	Tobias	Löpande	

Likabehandlingsplan 2018/2019: Kön

Mål

Vår skola ska aktivt arbeta för att främja flickors och pojkars lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Bakgrund

Attitydundersökningen i kommunen för åk5 fem visade att ett antal elever tycker att pojkar och flickor inte behandlas lika.

VAD Vilken åtgärd?	HUR Hur ska vi göra?	VEM Vem ansvarar?	NÄR När ska det göras?	Värdegrunds-trappor	UTVÄRDERING Hur gick det?
Öka elevernas förståelse för allas lika rättigheter.	Prata i mentorsgrupp och fritidsgrupp. Samarbetsövningar i mentorsgrupp och fritidsgrupp. Genuslitteratur i olika år.	Ansvarig mentor / fritidspersonal Sv/So gruppen	Löpande med extra fokus i November Gäller alla åtgärder!		
Utbilda eleverna hur de kan säga ifrån på ett tydligt och bra sätt.	Återkommande övningar i klassen och på fritidshemmet.	Ansvarig pedagog / elevrådet		Jag använder alltid ett vårdat språk och är medveten om hur jag pratar med andra	

Likabehandlingsplan 2018/2019: Funktionshinder

Mål

Vår skola ska underlätta för elever som har funktionshinder.

Bakgrund

Barnen och eleverna visar oftast stor tolerans för synliga funktionshinder, men det är svårare att hantera de som inte syns t.ex. dyslexi eller ADHD.

VAD Vilken åtgärd?	HUR Hur ska vi göra?	VEM Vem ansvarar?	NÄR När ska det göras?	UTVÄRDERING Hur gick det?
Öka kunskapen hos eleverna vad ett liv med funktionshinder innebär.	Se film ex: "hur många lingon finns det i världen" eller från SLI, serie "barn på sjukhus" (Bolibompa). Läsa böcker som man diskuterar och gör arbeten runt. Goal ball på idrotten åk4-6.	Lärare i resp. klass Hanna/Tobias	December – januari Dec-jan Dec-jan	
Öka kunskapen om hur klassrumsmiljön hjälper "alla elever"	Utgå från NPF-säkra våra rum Öppenhet i klasserna om de funktionshinder som finns där genom att berätta och förklara.	Lärare i 4-6 F-3 fritidspersonal Alla pedagoger	Löpande jan-maj Hela läsåret Löpande	
Skapa förståelse om olikheter i den egna klassen.		Mentorer i respektive klass	Löpande	

Likabehandlingsplan 2018/2019: Religion och annan trosuppfattning

Mål

Uppmuntra eleverna att diskutera existentiella och religiösa frågor för att öka förståelsen mellan grupper.

Bakgrund

I samtal har vi insett att vi pratar alldeles för lite om trosfrågor.

VAD Vilken åtgärd?	HUR Hur ska vi göra?	VEM Vem ansvarar?	NÄR När ska det göras?	UTVÄRDERING Hur gick det?
Ha diskussioner om livsfrågor utifrån film och litteratur .	Läsa böcker som tar upp liv, död och trosfrågor. Samlar ihop vårt material, tipsar från SLI. Inleda läspassen med en läs- och diskussionsstund. Förberedda klassrumsbesök eller studiebesök.	Ämnesgruppen so	Löpande med extra fokus februari	
Öka kunskapen om trosfrågor	Bjuda in personer med annan trosuppfattning eller besöka t.ex en moské	Ansvarig lärare	Löpande med extra fokus februari	
.	Beställa mångkulturella almanackan	Ulrika beställer en till varje klassrum	Löpande	

Likabehandlingsplan 2018/2019: Sexuell läggning

Mål

Vår skola ska aktivt bidra till att öka kunskapen inom detta område.

Bakgrund

I samtal med eleverna har det kommit fram att de har svårt att acceptera något annat än heterosexuell läggning. Allt annat är tabubelagt och att man överhuvudtaget inte pratar om det.

VAD Vilken åtgärd?	HUR Hur ska vi göra?	VEM Vem ansvarar?	NÄR När ska det göras?	UTVÄRDERING Hur gick det?
Öka kunskapen om vad det innebär att ha olika sexuella läggningar.	Diskutera i klassen att kärlek och familjer kan se ut på olika sätt.	Ansvarig pedagog Ämnesgruppen so tar ett extra ansvar i frågan	Löpande med extra fokus i mars	.